

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 4. mal. serpana 1879.

List 27.

Žalost Jezusovega presv. Serca.

(Dalje.)

2. Kdo pa je bil tisti, ki je Jezusovo milo Serce tako neusmiljeno ranil? Kdo mu je prizadjal toliko britkosti?

Terpljenje Gospodovo vam je znano vsim; in menim, da tudi ljudi poznate, ki so bili pri njem prizadeti. Pa če premišlujete vse osebe, ki so kaj pripomogle k smerti Gospodovi, se boste prepričali, da nobeden neče biti kriv Njegove smerti. Izdajavec Judež vrača vso krivico na velike judovske duhovne in fariseje; njim prinese srebernike nazaj in pravi: „Nedolžno kri sem izdal.“ Le-ti spet nočejo biti krivi in pravijo: „Mi nimamo pravice koga k smerti obsoditi“, ter sodbo izročijo Pilatu. Pilat pa si umije roke rekoč, da je nedolžen nad Jezusovo kervjo in pravi, naj bodo judje odgovorni sami. Judje se pa tudi izgovarjajo, da imajo tako postavo, da mora po njej umreti. Nobeden tedaj neče biti v prvi versti kriv Jezusovega križanja, in videti je celó, kakor bi jih Jezus sam z nevednostjo izgovarjal, ker je na križi molil za nje: „Oče odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!“ Se vé, da uni so se izgovarjali po hinavsko, Jezus pa je izgovarjal po milosti, ker je prosil za njih spreobrnjenje.

In vendar nekdo je moral biti kriv! Kdo tedaj? Ostermite, kajti povedati vam imam veliko čudo! Tisti, ki je bil Jezusove smerti in Njegovega terpljenja kriv, ni bil hudobnež, ampak bil je dober, tako dober, da si boljšega misliti ne morete! Le pred podobo Jezusovega Serca se vstopite, pa vprašajte Njega samega; prav zaupljivo Mu recite: „O, povej nam, mili Jezus, kdo Te je na križ pribil? Kdo je bil naj bolj kriv Tvoje smerti?“ In Jezus vam bo odgovoril: „*To je moje Serce, — moja ljubezen je to! Jaz sem dal svoje življenje, zato, ker sem sam hotel!*“

To nam pravi na podobi Jezusovega Serca križ, ki tako rekoč raste ven iz Serca; kajti križ in vse, kar se je na križu zgodilo, prišlo je iz sredine Jezusovega Serca iz neskončne ljubezni.

Vendar ta križ ima še drugi pomen. Oh ljubezen Jezusovega Serca ni bila sladka, temuč nezmérno grenka, cena grozovitih bolečin!

To pa je bilo tako-le. Ves človeški rod je zdihoval pod težko butaro greha. In Jezus je vedel, da te teže mu ne more nihče drugi odvzeti, kakor le On sam.

Zadolženje je bilo neskončno veliko in izbrisati ga je moglo le zopet neskončno veliko zaslužnje, in kaj takega zaslužiti ni mogel nobeden drugi (tudi noben angelj, ne Kerubin, ne Serafin), kakor le Jezus, ki je bil Bog in človek!

To je Jezus vedel, zato je v svoji neskončni ljubezni zapustil nebesa, je prebival med nami, in ko je prišla Njegova ura — je prevzel naše grehe vsih ljudi, tako prevzel, kakor bi jih bil sam storil, in hotel je za nje vse kazni pretrpeti tako, kakor bi jih bil sam zaslužil. „Nas vsih dolgé (pravi Izaija) je Gospod položil nanj!“

O kolika teža za najčistejše Serce, za Serce Jezusovo! V življenji svetnikov beremo, da so imeli pred vsakim grehom tak strah, da pred nobeno drugo rečjo ne tako. In gotovo ste že slišali o tistih blagih otrocih Božjih, kateri so omedleli, ako so ališali le imenovati greh, ktereга niso sami storili, ampak so le videli ali slišali, da so ga storili drugi. Tako je peklo vsako razžaljenje v resnici dobra serca.

Oh kakšna groza je moral biti še le za Jezusovo najčistejše Serce vsak naj manjši greh — kaj pa še le vsi grehi skupaj! Naj nedolžniše Jagnje Božje — in na Njem hudobije vsega sveta! Kdo si more še večo bolečino misliti! (Od greha prvih staršev do Judežvega izdajstva, od greha prvega kristjana do poslednjega pred sodnim dnevom; grehi mestnih in kmečkih posvetnjakov, grehi pravovernih, krivovernih in nevernih, grehi storjeni po dnevi in po noči, očitno in skrivaj: vsi vsi so na ramah brezmadežnega Jagnjeta, kakor bi jih bil sam storil!) Od tod tolika otožnost, od tod kervavi pot. Ali ni bilo res treba, da je nebeški Oče angelja poslal, drugač bi bilo že na Oljski gori žalosti počilo in umerlo Jezusovo Serce!

Vse to nas križ uči! Tudi križ nam resno oznanjuje: Naj hujša bolečina je serčna žalost!

3. Pomislimo slednjič še tretje znamenje na podobi Jezusovega Serca. Ternjeva krona pomeni veliko nehvaležnost grešnih ljudi. — To boste že gotovo iz lastne skušnje vedili povedati, da nas na svetu malo kaka reč tako v serca zabolí, kakor nehvaležnost. Kako grenkobno čutilo, kaj ne, je za tvoje sercé, če ti bližnjemu ljubezen in dobrote skazuješ, on pa ti plačuje s černo nehvaležnostjo in ti še zato krivico dela.

Kaj pa še le Serce Jezusovo, ki je čutilo nehvaležnost toliko ljudi vsih krajev in vsih časov! — Čutilo je nehvaležnost ajdov, nehvaležnost judov in kristjanov.

Koliko dobrega so iz rok Božjih prejeli nejeverniki, pa namesto Boga samega hvaliti, so Ga v svoji slepoti zapustili, jeli so častiti malike, žive in nežive stvari ter celó podobne, ki so si jih zaslepljeni sami naredili! Kolika žalost za Jezusovo Serce ta nehvaležnost!

Pa še britkejša je bila nehvaležnost od Judov. Judje ali Izraelci so bili izvojeno ljudstvo Božje; Bog si jih je posebej odbral izmed vseh narodov starega sveta in posebej skerbil sanje. In vendar kolikrat so mu bili nehvaležni od začetka do Jezusovega prihoda; kako nehvaležni, ko je Jesus med njimi živel in pospeje; slasti pa je bila nepopisljiva njih nehvaležnost zadnji veliki teden. O kako je to bolelo Jezusovo Serce na Oljski gori!

Iz egiptovske sužnosti je rešil ljudstvo in v zahvalo ga bodo kmali zvezali z vervmi in ga kot sužnika rimskemu poglavarju isdali! Iz ljubezni do Izraelcev je neusmiljeno Egipčane v rúdečem morji potopil, in kmali ga bodo v zahvalo z grozovitimi biči pretepali, da bi ga tako rekoč v lastni kervi utopili! Po puščavi jih je vodil in jim kazal pot v obljubljeni deželo, v zahvalo ga bodo zdaj kakor hudodelca vlekli na goro mertvaških glav! S čudežno vodo iz skale je napajal svoje ljubljeno ljudstvo, in v zahvalo mu bodo v naj hujši žeji ponujali žolča pa jezih! Njihov kralj je hotel biti in jih nad vsa ljudstva povzdigniti, in v zahvalo mu bodo potisnili ternjevo krono na glavo in povzdignili ga bodo — na križ!

Pa še naj novejših dobrót so pozabili, dobrot, ki so jih tako rekoč iz rok v roke sprejemali od Jezusa! Od vasi do vasi je hodil in od mesta do mesta; povsod svoj božji nauk razlagal, čudeže delal, dobrote delil povsod! In kako mu vse to povračujejo? — Oh pač Ga je moralo Serce boleti, nezmerno boleti, ko je premišljal na Oljski gori: kako Mu bodo z debelimi žebli prebili noge, ki se nikdar niso utrudile, kadar je bilo treba nadložnim nesti pomoč in zdravje! Koliko slepim je oči odperl, in zdaj Mu bodo v zahvalo oči zavezali in se norčevali! Koliko mutastim je razvezal vez jezika, koliko gluhim je dal posluš, in v zahvalo bode kmali moral slišati grozovito kričanje: „Križaj ga, križaj ga!“ Koliko bromim je pomagal na nóge, da so lahko hodili — in v zahvalo Mu bodo zdaj tako težak križ naložili, da se Mu bodo noge šibile pod njim, da ne bo mogel dalje stopati, da bode trikrat padel pod njim! O gerda nehvaležnost, kakšna si! Ubogo Serce, koliko je moralo prestat! Kako ostro je bilo ternje, ki ga je od vsih strani stikalo in zbadalo!

Pa še nismo pri kraji. Da so Mu bili in bodo nejeverniki in judje nehvaležni, to je grozovito bolelo Jezusovo Božje Serce; ali da Mu bodo nehvaležni celó Njegovi naj ljubši otroci — kristjani — to Ga je nad vse bolelo. Ne le Judež, ne le Peter in drugi aposteljni, ki so ga zapustili v terpljenji, marveč kristjani vsih časov, vsih dežel Mu spletajo naj bolj bodečo krono.

Razžaljenje, ki pride od prijatelja, gotovo huje skeli, kakor če te sovražnik razžali. Tako tudi naj bolj bridko prebadajo Jezusovo Serce grehi, ki jih bodo storili kristjani, Njegovi prijatelji, ki jih bode pri sv. kerstu sprejemal za svoje brate, katerim bode pri sv. pokori tolikrat odpuščal grebe, ktere bo tako nebeško prijazno gostil v Zakramentu svoje ljubezni!

(Konec prih.)

Ta jo je pa skupil — ta!

V Rimu živi človek, ki mu je imé Edvard, primek pa Arbib, in ta Arbib je jud, in ta jud piše časnik, ki ga imenujejo „Libertà“. In judovski časnik je 5. mal.

travna 1878 prinesel naenkrat razpis 14 daril po 100 lir za rešenje ktereга si bodi iz 14 prašanj. Nepotrebno je vse štirinajstere prašanja tukaj postavljati, eno pa vendar bodi povedano, namreč tretje: „100 lir dobí, kdor neoveržljivo dokaže, da je nezmotljiv papež, ali nezmotljiva Rimska cerkev.“ Pristavil je, da rokopisi naj se pošljejo poštne presti g. „B. Revel-u, via Vittoria, Roma“. Prašanja so od laških krivovercev protestantov, valdezev in evangelikov, kakoršnim so judje zvesti pomagači in prijatli, ker vsi skupaj sovražijo papeža in Cerkev.

Je pa v Torinu učen in sloveč katolišk duhoven, ki že od l. 1848 zasleduje stopinjo za stopinjo vse zmote protestantov, prebira vse časnike, pozná vse njih spise itd. Ta učenjak je izmed 14 prašanj izvolil ravno omenjeno tretje, spisal obravnavo, in v tej je neoveržljivo dokazal, da nezmotljiv je papež, nezmotljiva Rimska cerkev. Dokazal je namreč, da Jesus Kristus je osebno postavil aposteljna Petra za opravičnega vidnega poglavarja sv. Cerkve in mu dal naj viši oblast; — dokazal, da sv. Peter je bil od Jezusa Kristusa okovarjen z darom nezmotljivosti v nauku vere in nrave; — dokazal je, da oblast in čast poglavarja sv. Cerkve je bila podeljena Petru, ne tako, da bi s njim ugasnila in jenjala, temuč da se preseljuje na naslednike in vedno ostane; — dokazal je poslednjič da nasledniki sv. Petra so bili eden za drugim rimski papeži od Lina do Leona XIII.

In to dokazovanje je bilo neoveržljivo; speljano je bilo s samimi dokazi, ki imajo veljavo tudi pri „evangelikiških“, pri kterih je edino sv. pismo njih versko pravilo in ne tudi besedno izročilo. In da bi se ognil še pomislikov zastran prestave sv. pisma, je rabil prestavo Diodatovo po ravnilih valdenškega bogoslovskega profesorja v Florencu, B. Revel-a.

Omenjeni učeni katoliški duhoven tedaj je pod imenom „Don Polibio“ to obravnavo poslal g. B. Revel-u, kakor je bilo zahtevano.

B. Revel je nato Polibiu napisal odgovor z lepimi pokloni, priznal njegov talent, njegovo učenost in njegovo zmernost. Potem je zbral vse krivoverske učeničke in jih povabil, naj odgovoré na obravnavo Don-Polibiovo, in berž ko so le-ti izdolbili nektere strani odgovora, jih je B. Revel poslal Don-Polibiu. Pričel pa je s priznanjem, rekoč: „Pred vsim moram poterdit, da sem s pravim veseljem bral dolgo in mično razpravo, ... pa bil sem primoran sklicati: Škoda, da se človek s toliko zmožnostjo loti slabo reč zagovarjati!“ Nato je nasledovalo čez vse revno ovračanje (replika).

Don Polibio je valed tega 18. kim. 1878 gosp. B. Revel-u pisal, da njegovo ovračanje je kup zanikarnih zvijač in lažnjivih sklepov (sofizmov); in zahteval je, naj se izvoli razzodnik, ki bo razsojeval med njegovo obravnavo in Revelovo repliko. Pravica zahteva, je rekel, da ne sodi tisti, ki je pri tej reči sam vdeležen (to je, ne Polibio in ne Revel), in da sodnija je nobenostranska (nevtralna) ali sostavljena in odbrana v enakem številu udov, voljenih od obojne strani. Tudi je Polibio še tirjal, da reč naj se določi od mešanega sodniša (giuri miato) protestantov in katoličanov, pa da se mora vse razglasiti po časništvu.

Gosp. B. Revel, ki je bil poprej tolikanj širokoustno tistih 14 prašanj razglasil najprej v „Libertà“ in potlej (12. mal. travna 1878) še v „Cristiano Evangelico“, je zdaj vidil, kako močnega junaka ima pred seboj, in — začele so se mu hlače tresti. Kaj je storiti? Odgovoril je 25. kim. 1878, da on sam (B. Revel) hoče biti razzodnik in s tem je priznal, da je premagan!! Zagovarjal se je šinkovec s praznimi predtvezami, ktere je pa Don Polibio ravno tako junaško zmlatil in možica še tesneje v gual v kozji rog, kajti Revel je s vsakim

izgovorom prišel v večje nasprotje sam seboj. Rekel mu je med drugim znamenite besede:

Po taki poti bi B. Revel jutri smel razpisati darilo tistemu, ki bi dokazal, da imamo zdaj zimo in ne poletja — in on bi imel zmeraj prav, rekoč n. pr.: mese zébe, tedaj ni to mesec junij, ampak januarij. S tacimi bizjaškimi pogoji bi bil gospod B. Revel zamogel obljuditi ne le samo 14 premij po 100 lir, ampak tudi sto tisuč lir za vsako, in gotovo je, da bi mu ne bilo treba plačati, kajti prideržal bi sam sebi razsodbo in bi vedno lahko modroval brez apelacije, da premija ni bila zasluzena.

To odbijanje nobenostranske in nevdeležene sodnije od strani B. Revela tedaj je naj lepše priznanje v prid Don Polibia, da je namreč neoverzljivo dokazal svoje vprašanje in moško rešil svojo reč. V resnici, pristavlja „Unità“, njegovo dokazanje je tako očitno jasno, da B. Revel ga celo sodnji protestantov in hebrejev ni hotel podvreči! D. Polibio je tedaj premagal in vošimo mu srečo. On se ne boji luči in je povedal za natis vso dogodbo in čisto po besedi naznanil repliko g. B. Revela in pristavil paragraf za paragrafom prav učeno in zmagovito pravdo in overženje.

Bore krivovérček Revel pa je s svojim djanjem lepo postregel katoliški Cerkev. Hotel je pritlikovec pobijati veljavo sv. Petra in njegovih naslednikov, s tem pa je katoličanom pripomogel k predragi knjigi, v kateri je ta verska resnica naj svetlejše pojasnjena in dokazana z vsakterimi dokazi in pričami, starodavnimi in novimi. Katoličani bodo te bukve povsod razširili, in še zlasti po tistih krajih, koder bivajo krivoverci valdenci in evangeliki, ter bode ravno njih učenjak nehoté mnogim pomagal do luči in resnice.

Imenuje se knjiga: „*Dissertazione di Don Polibio per concorso ad un premio offerto dal signor B. Revel, ministro valdese, a chi provasse irrefragabilmente che l'infallibilità trovasi sia nel Papa, sia nella Chiesa di Roma, con seguito di replica e contro-replica.*“ — Dobiva se v Torinu, tipogr. San Giuseppe, corso Palestro nr. 14. Knjiga ima 180 str. s tehtnim pristavkom. Cena 1 lira in 50 centez.

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Iz Ljubljane. (Po volitvah.) Sveto leto je sad rodilo, kakor so pričakovali sv. Oče Leon XIII, ko so naznanovaje sv. leto rekli: „Terdno se je zanesti, da se bo nebeški Oče ozerl na ponižnost svojega ljudstva, da se bodo reči na boljše obernile, da bode Bog iz svojega usmiljenja poslal doželeno luč in tolažbo.“ Res se na boljše obrača, kakor se sliši z več krajev, še zlasti v naši deželi, v kateri se je toliko molilo, se toliko zgubljenih na pot pravice in čednosti povernilo v sv. letu. To kaže te dni skoraj nezmerno veselje, ki se razodeva ne le v Ljubljani, ampak po vsi naši deželi sarad srečno dognanih volitev. Vse naznanuje, da tolike zmage pri volitvah ni nikjer na Avstrijskem, kakor se je doveršila te dni v naši deželi.

Pa bilo je tudi že čas. Bog v ponižanje in boljšanje vernikov le kaj časa dopusti nasprotnikom svoje sv. Cerkve razgrajati, ne pozabi pa njih brezbožnosti in šiba toliko huje udari grešnika, kolikor delj časa in kolikor huje greši zoper vero in Cerkev. Bog ni pozabil, kako se je v konstitucionalnem društvu protestiralo zoper papeževo encikliko itd., ni pozabil, kako se je od tam odpadniku Döllingerju pohvalna adresa poslala; ni pozabil, kaj vse se je govorilo v kazini pri shodih vstavovercev, kako se je v kazališu psovalo duhovstvo,

kaj se je slišalo celó v Reduti zoper red, od sv. Cerkve poterjen, kako je ta red bil iz dežele pregnan; ni pozabil, kakošne brezbožnosti so pisali časniki stranke, ki je zdaj tako velikansko propadla; ni pozabil, kako so bile v znanem nevrednem listu zaničevane verske resnice, kaj se je pisalo zoper semeniša, kako je bilo psovano duhovstvo itd. itd. Pa s koliko zagrizeno ošabnostjo se je velikrat to godilo. Ali kakor vselej, odkar svet stoji, tako se je spolnilo tudi zdaj: „Kdor se povišuje, bo ponižan!“ „Veritas Domini manet in aeternum.“ — Resnica Gospodova — ta ostane vekomaj. Lucifer je bil propadel v vojski zoper Boga, in to je osoda slehernega, ki zoper Boga in Cerkev roko vzdigne. — Očitno pa je, da je treba zmage pametno se veseliti, ne z zasramovanjem nasprotnikov itd., kar je Bogu in ljudem zoperno.

V Ljubljani za mestno volitev je bilo oddanih 883 glasov; dobil jih je kandidat slovenske stranke g. Jož. Schneid vitez Treuenfeldski 496; g. Dežman pa 406. — Po gorenjskih in notranjskih mestih je g. dr. Jož. Poklukar dobil 270 glasov, nasprotnik vit. Vesteneck pa 220; tedaj je voljen prvi z 50 glasov večine. — V dolenskih mestih in terjih je enako zmagal slovenski kandidat graf Albio Margheri z 253 glasovi zoper 187, ki jih je dobil g. Kromer.

Iz Ribniške duhovnije, 22. rožn. (Cerkvene naprave.) Spoštovanim za Božjo čast vnetim cerkvenim ključarjem z dobrim svetom postreči, priporočamo podpisni podobarja, to je, izdelovalca oltarjev in družega cerkvenega orodja, g. Antona Mikliča, ki je sicer po Kranjskem še malo znan, pa v svojem rokodelstvu, zlasti v marmoriranju strokovnjak, da malo tacih. „Delo mojstra hvali.“ V naši fari pri podružnicah lansko leto, pa letos v Hravači, v Goriči vasi in v Nemakovasi je pod nadzorstvom našega preč. gosp. dekana izdelal tri oltarje in štiri prenovil tako okusno in mojstersko, da je vreden očitne hvale, in ta dela je izveršil po tako nizki ceni, da se mora čuditi človek, kateri pozná podobarijo.

Omenjeni podobar Anton Miklič je zdaj posestnik pri sv. Marku v Sodražki fari.

Resnico teh verstic poterjujejo:

Juri Tekavec, France Pucelj, Jožef Češarek,
cerkveni ključarji.

Iz Celja. (Katoliško podporno društvo.) Že pred nekterimi leti so tukajšni rodoljubi sprožili misel, naj se odgoja naše šolske ženske mladeži v celjski okolici izroči vodstvu šolskih sester iz Maribora. Preteklo je dolgo časa, prej ko so smele šolske sestre ustanoviti lastno šolo za celjsko okolico. Pretečeno jesen se je začela ta šola; toda stroški so bili veliki; nabirk je jelo pomanjkovati; že smo se bali da šola, katero smo pričeli z velikimi težavami, bo morala zopet prenehati. V tej sili se je ustanovilo „katoliško podporno društvo“ v pomoč učiteljicam in učenkam v privatni dekliški šoli za celjsko okolico. Udje tega društva plačujejo najmanj po 2 goldinarja na leto, ustanovniki pa najmanj 40 gold. enkrat za vselej; ustanovnica se ne smé načeti, le letne obresti se porabijo. — Hvala Bogu, da naše mlado društvo veselo napreduje. Dozdaj imamo vplačane ustanovnine in letnine že nad 900 gl. En ustanovnik je daroval 200 gl., eden 55, 2 po 50, 5 po 40 gl.; mnogi dobrotniki so darovali po 20, 10, po 5 gl. itd. Vseh udov imamo že nad 100. — Kdor pomisli, kako potrebno je posebno dandanes skerbeti za to, da se ženska mladež po mestih kakor po mestnih okolih izrejuje v kerščanskem duhu, bo gotovo veselega serca podpiral naše dobrodelno društvo, če mu le moči pripuščajo. Še naj pristavim, da izverstne učiteljice podučujejo v slovenskem duhu, se toraj ni bati, da bi one morda pomagale

k ponemčevanju našega naroda. — Vsem podpornikom našega katoliškega društva nasnanjam priserčno sahvato za njihovo doseganje podporo in prosimo, naj dobro stvar podpirajo še na dalje ter skušajo nam pridobivati novih udov. — Imena udov katoliškega podpornega društva naj se nasnanjajo gosp. Jožefu Žičkarju, mestnemu kaplanu v Celji, načelniku katoliškega podpornega društva.

Pristavek. To društvo ima tako lép in blág namen, da ga mora tudi „Danica“ prav živo priporočiti — ne le našim bratom Štajercem, ampak tudi drugim Slovencem in posebej Kranjcem, ker tudi Štajerci so se vdeleževali, ko smo v Ljubljani bili napravili srečkanje za hiralnico. Vr.

Iz Rima, 29. rožnika. V Rimu je zdaj novi bulgaraki knez Battenberg. Obiskal je Humberta v Kvirinalu (papežu s silo ugrabljenem dvoru). Danes bo obiskal tudi sv. Očeta. (V „Vaterld.“ pišejo, da je že bil sprejet od papeža.) Sv. Oče dopuščajo to obiskanje, akoravno se je bil princ podal tudi v Kvirinal; in tako delajo sv. Oče, ker imajo opraviti s vladarjem razkolnikom. Kakor taki on gotovo ni navezan na tiste ozire do poglavarja sv. Cerkve in postavnega ter pravega vladarja v Rimu, kakor katoliški vladarji. (Teh poslednjih kateri namreč bi ne mogel bit sprejet od sv. Očeta, ako bi prišel v Rim in bi ondi koga drugega kakor papeža pozdravljaj za pravega lastnika in vladarja.) Katoliški vladarji namreč dobro vedó, kako hudo bi se sadolžili, ako bi v Rimu pozdravili za naj višega lastnika tacoga, bi nima druge pravice za to imé, razen te, ki mu jo je podelila revolucija, in bi toraj ne mogli od papeža biti sprejemani, ako bi kazali, da tajijo njih pravice. Vladar pa, ki ni sin sv. Cerkve, ima v nekem oziru izgovor, ako se ne derži tega, česar cele važnosti ni smožen zapopasti.

V kratkem času se bode v Rimu pri novo-laških vradnijah veršila pravda, ki je priméren sad nove ére. Znani Garibaldi namreč, prekucuh, ki tare politiške in lastinske pravice, tudi natornih in cerkvenih pravic ne spoštuje, kadar se njegovemu življenju ne priležejo. Ta čudni poštenovič namreč živí nekako po turško, in zdaj se hoče ločiti od svoje postavno-zakonske žene, da bi „legitimiral“ ali za prava in postavna otroka razglasil dva svoja pankerta iz turškega zakona. Lepa nrava!! — O ravno tem generalu Garibaldju pravijo, da je od kralja Humberta prejel 300.000 lir iz osebnih kraljevih prihodkov, — in družih 180.000 lir od ministra Depretis-a iz skrivnih zalog (fondi segreti); to pa je še verh njegove stanovitne letnine dveh milijonov. No, to je pač nekoriistoljuben general?! In vendar ne jenja kričati zoper monarhijo. Lepa hvaležnost prekucuhov do tistih, ki se njih dela poslužujejo. Pozdravljeni!

Spomini na Gorenjsko, 1878.

III.

Veliki altar na Breznici.

(Konec tega oddelka.)

Okinčava menze, kakor glavnega dela, kraja, kjer se daruje Bog in človek, je tu pri altarji najbogateja. Tabernakelj, ta bela po vsej zunanosti s basrelief ornamentami preprežena hišica Božja, pa ti počiva v sredi vse altarne stavbarije; ter je to pohišje golobje beline prvo, kar ugledaš od daleč, ako vpreš oko v altar. O tem Vurnikovem tabernaklju se smé reči, da kolikor je nam ljudém dano doseči je vredno bivališče pravega

Boga. Znano je Vurnikovo tenko dléto, ki kamen umeva resljati kakor bi bil vosek. Na prvi hip se vsako njegovo delo po tej vestni natančnosti spozná; a tu se je mojster Vurnik samega sebe prekosil. Že dolgo, preden je tabernakelj stal tu na altarji, obžaloval je isurjeni sodnik župnik gosp. Bononi to, da ta tabernakelj ni mogel do Pariške razstave l. 1878, pričat v metropoli kulturne Evrope o sposobnosti slovenskega uma in dlaní. Tabernakelj zapirajo masivna v ognji poslačena vratica, na dva stežaja. Okovana so po umetnih starih vzorih tako, da je ogledujoč — ko bi bil tudi bres vsacega pojma o cerkveni umetnji — moraš priti do misli: tem vratom je naloga saklepati posebno dragocenost. In res največo ceno svetá: Sanctissimum — Najsvetejšé!

V trona sredini mirno pod križem je podoba Žalostne Matere Božje s Jezusom v naročji. Težko je klasičen umotvor v kamenu izgotoviti: ves sedanji svét tacih dél prešteva na desetero perste obéh roká, in še menda ostajajo nekteri. Terditi pa smemo, da je to najteže delo pri vsem altarji nepričakovano dobro posrečilo se umetniku Franju Zajcu iz Ljubljane. Marijino obličje dáhne toliko žalost, da gledalca mogočno prevzéma. Lepa sta Zajčeva sv. Pavel in posebno še sv. Peter — a Marijina podoba s svojo desno Jezusa ležečega v naročji pod desno pazduho oprimljajoč, s levo pa Jezusovo obnemoglo levico nežno deržeč, ta podoba ti — in tako je prav bilo — s svojo žalostjo še posebno gorko govori na čute serca.

Nad Marijinim tronom prav pod najgornjim altarjevim križem pa plamtí emajlirana (postekljena) podoba presv. Jezusovega Serca s križem in ternjevo krono, ter s plamenom v okrožji v ta spomin, da se je — kar so škof s lece ljudstvu oznanili — ob enem s Brezníškim velikim altarjem tudi vsa duhovnija temu presv. Serce posvetila in da bode od jutri zanaprej ob sedmih v vseh župnijskih cerkvah zvonilo v ta opominj. Tabernakeljeva vratica s svečniki k ispostavljenemu presv. Rešnjemu Telesu in Jezusovo presv. Serce je krasno izdelal ljubljanski pasár Norbert Kaiser; ker je pa za Jezusovo Serce emajla (postekline) treba bilo, naročil si ga je od nekega Dunajskega mojstra.

Da se je željam vstreglo, omislila se je velikemu altarju razun kamnena kipa tudi še slika Žalostne Matere Božje. V ta namen so naprosili za cerkvene podobe g. Ivana Šubica, ta čas v Rimu bivajočega. In res, umetnika se je bil skazal. Predstava Marije s Kristusom v naročji je že tolikrat obdelovana, da je dandanašnjemu slikarju težko narediti nove kompozicije. Slikar se je tu — ker romanska slika naj se dela tako — moral boriti še s drugo zapreko, namreč s slikarijo na zlato podlago. Umetnikovo prostost pa taka zlata podlaga sploh zeló omejuje, ker nekako stilistično-simetrične naj bodo vse na taka tla delane podobe. Barve je rabil žive, slogu primérne. Središče podobe, glavni dve osebi, Marija in v naročji Kristus, sti zeló svitli ter toplega kolorita; in ker so druge osebe slikane temneje, stopite gledalcu ravno ti dve podobi prvi v oči, prvo sti — in to je prav — kar pobožnega obiskalca pri tej sliki zanima. Marija s Kristusom v naročji, pogled obrnjen proti nebesom, steguje desnico, kakor bi v svoji neismérni žalosti prosila pomoči; s levico pa objema Kristusovo glavo. Božji Sin počiva na belem pertu; život sloni na Materinem naročji. Zraven klečí Marija Magdalena in vsa prežaljena poljubuje roko svojega Gospoda. Za Magdaleno stoji Kristusov ljubljenec, sv. Janez, in njemu nasproti Marija Kleofova; Marijina sestra ter mati prvega Jeruzalemskega škofa, Jakoba mlajšega, ki so ga bili 61 po Kr. Judje vergli s tempeljna na tla. S sklenjenima rokama ter s preusmiljenim in naj ljubeznjivšim pogledom sre ta Marija v obras svojega Odrešenika.

Tako se ti, častiti bralec, dviga pred očesom tu romansk altar, v svoji stavbi tako čistega sloga, da niti ena poteza ni od drugod. Za cerkveni obok ni prenisek, a tudi ne previsok. Dalje kot se po cerkvi doli gredé odstraniš, častitljivšega vtisa ti je njegova vsa skupina; prav kakor iz enega liva. Drag je sicer — do 9000 gl. v vsem stane — a ktera dobra stvar je male cene? Dobro delo potrebuje denarja!

Popoldan 4. avgusta je v navzočnosti premil. kneza in škofa prve litanije pred novim altarjem s mnogobrojno asistencijo obdan služil prečastni kanonik Henrik pl. Pavker, škofov spremljevalec.

Tako se je na Breznici skončala spomina vredna svečanost današnjega dneva. Soglasna pa je bila sodba, da je vse sv. opravilo izborno spremljal verio isurjeni sedanji častiti Brezniški kapelan Ivan Tavčar s svojim za kmetiško osobje nenavadno izurjenim korom.

Popoldne so se škof s nekolikim spremstvom podali v Verbo na svoj dom. V spominu svojih otročjih dni so škof radostno prehodili ta popoldan mnogo obširnega očetnega posestva.

Drugo jutro, 5. avgusta, so se napotili sami do Brezniškega pokopališča. Spremstvo je čutilo, da hočejo zadostiti sinovskemu čutu, ki jih žene tje do groba dragega očeta, umerlega 7. okt. 1862. Nikdo jih toraj ni motil; šli so sami in dolgo molili na onem tihosvetem mestu ter stopili od tod potem še do groba očetovskega si prijatelja — kakor vsekanina v grobni spominek pravi — po rodu in po serci „gente et mente“ kristjana in še naprej do počivališča „priprostega in vendar tako umnega“ („cóluber et columba“ po nadgrobničnih besedah) tolažnika ter župniku Kristijanu nerazveseljivega prijatelja, tu nekoliko pred njim zamerlega zlatomašnika v pokoji, Jožefa Pogačarja. Ogleдали so na to v cerkvi tudi sami bolj od blizo novi altar, in — kakor so oster sodnik — vernivši se hvalili Vurnikovo natančnost, posebno še pri tabernakelji in altarni menzi; Zajčevo podobo Marijo, ki ji res žalost sije z obraza, in prelepi Šubicev umotvor, ki so ga že poprej v delu vidili v Poljanah in menda slikarju, preselivšemu se le-sem iz Rima, ob izdelovanji tam dajali nekterih dobrih svetov.

Kmaló na to se oglasi strel in zvonovi zadoné v slovó; duhovnjani pa so hvaležno ginjeni vidili odbajati premil. kneza in škofa dalje po njihovem jim apostolskem poklici ter si jih želeli še mnogokrat na Breznico nazaj. Ko so došli knez pod Brezijami na klanček, ozerli so se še enkrat nazaj na Radoljiško-Blejsko raván in rekli Brezniškemu častnemu župniku, ki jim je sedel ob strani: „Lepo je Gorenjsko; a Breznica najlepša.“ — Solza je menda o teh besedah župniku zaigrala v očesu; duhovnjani pa so se v duhu strinjali s pomenom te solze: bila je v njihovem imenu izraz hvaležnosti in veselja.

Sveto Detinstvo.

(Iz misijonskih poročil.)

(Dalje.)

Tudi izmed otrok, piše misijonar iz Bangalore, ktere smo pri nas sprejeli v sirotišnico, jih smert veliko brez usmiljenja pobere. Veliko otrok je imelo znamenja bližnje smerti že takrat, ko so jih k nam prinesli, in če tudi usmiljene sestre na vso moč za nje skerbé, je vendar težko kaj s temi revčiki, ker po več tednev stradanji čisto opešajo; reči smemo, da zmed sto otrok komaj deset živih ostane. Po šotorih, koder so ljudske kuhinje, silo veliko otrok kerstijo in ker so posestniki šotorov

katoličani, smejo misijonarji brez vse ovire tje hoditi. Le škoda, da tukaj tako močno manjka duhovnov in učenikov za keršanski nauk.

Straža za varstvo nam na povelje vlade pogosto donaša otroke, ki jih tu in tam po cestah najdejo. Ravno včeraj me sreča na cesti mož na vides s nekakim povezom ali torbico v roki. Dajte mojemu otroku kaj jesti, mi pravi, ter mi ponudi pet let starega dečka, ki so ga bile že skoraj same kosti. Prav rad ga vsamem, mu odgovorim, obderžal ga bom in odgojeval. Mož se začudi, nekoliko pomišljuje ter mi dá v roke milovanja vredno stvar. Berž dam otroku nekoliko mleka v usta; zdi se mi, kakor bi revše imelo nekoliko okrevati; toda bilo je prepozno, otrok je živel komaj še 24 ur, — poslal mi ga je bil Bog, da sem mu še o pravem času podelil sv. kerst.

Ne davno je prišel tudi prav ljubeznjiv deček na duri naše cerkve otenja iskat. Zarad velikega pomanjkanja je zapustil namreč svoje domovje, ter po velikem mestu semtertje tava, dokler se naposled ne vsede k cerkvenim durim mislé, da se ga bo tukaj že kdo usmilil. Pač veliko srečo mu je naklonil Bog; da si je ravno to duri izvolil za počitek. Deček se zdaj prav pridno učí ter bo kmalo prejel sv. kerst.

Deset mescev se že branimo zoper lakoto, toda naše moči malo premorejo; komaj preživimo svojo sirotišnico, in vendar nas vedno prosijo in prosijo, naj bi vanjo sprejemali še novih otročičev. Kaj hočemo storiti, ali jih hočemo zaverniti ter pustiti na cesti, da bi žalostno pomerli, ali pa jih prepustiti protestantom? Tega nikakor ne moremo storiti, noben misijonar nima tako terdega serca, ker za pest rajža ali za drugo malenkost zsmoremo otročiču dušo rešiti za večno življenje. O kako se morajo angelji veseliti nad veliko množico otrok, ki se to leto preseljujejo v nebesa! Oj, pomagajte nam, te duše reševati ter po njih Boga poveljčevati!

Usmiljene sestre „dobrege Pastirja“ so v tem času lakote toliko dobrega storile, da je skoraj neverjetno. Na tisoče otrok so kerstile. Vsega so se poslužile ter nobenemu otrok, ki so jih prinesli v samostan, niso odrekle zavetja, ter jih je zdaj v sirotišnici že blizo 470. Kako more gospa prednica toliko množico preživiti, tega ne zapopadem; resnica pa je, da Bog vidoma lije svoj blagoslov na njeno delo in opravilo. O, ko bi imeli potrebnih pripomočkov, desetkrat več duš bi bili pridobili ljubemu Bogu!

Razgled po svetu.

Z Badenskega vé „Blahovést“, kako slabo čast žanje ondotno odpadniško načelstvo, ki se lažljivo imenuje starokatoličani. Jane, Krieg, Blume, Fiek so se po sreči iz svoje zmote vernili nazaj v katoliško Cerkev. Mazanec je zarad svojega pohujšljivega življenja od lažiškoфа Reinkens-a izobčen. Hosemann se je zmešal in je v norišnici. Haller je v nedeljo 25. vel. travna z lece naznanil, da postane zopet katoličan, ker „starokatoličanstvo“ ni pravo katoličanstvo. Potem se je podal v Kostnico, in 28. vel. travna je utonil v Bodomskem jezeru, v katero je bil skočil (naj berže se je bil od grizenja hude vesti zmešal).

Ženski misijoni. V Torinu je nova in sloveča naprava č. g. Jan. Bosco-ta, ki se imenuje Salezijanišé. Le-tá pobira vse revno in zapušeno človeštvo v svoje razne naprave v Torinu in po drugih krajih, in istacih skoraj zaverženih in zgubljenih ljudi on odgojuje naj boljše človeštvo, poštene posle, rokodelce in celó imenitne umetnike, pridne zakonske, pa tudi pobožne du-

hovne in celó imenitne misijonarje, ki jih pošilja v daljne misijone olikovat zanemarjene ljudi, in še tudi čisto divje narode.

Pa ne le za moški, ampak tudi za ženski spol dela gosp. Bosko z enako marljivostjo. Molčé o tem, koliko je storil in delal za lepo odgojo domačega zanemarjenega ženstva, bodi omenjeno samo to, da tudi olikane in izučene ženske pošilja v daljne misijone, ktere ondi napravljajo šole in zanemarjeno ljudstvo pridobivajo za korist človeštva za sedanje in prihodnje življenje.

Med drugim „Bolletino Salesiano“ ima pismo Sestre Marije M. Martini-eve iz Buenos Ajres-a v južni Ameriki, ktera naznanuje, da je s svojimi tovaršicami srečno dospela na obrežje velike reke Plate, pa da so tudi pri Montevideo v Villa-Colon-u vidile druge tovaršice, ki jih je gosp. Bosko že lansko leto tje poslal, in bile so vse vesele in zadovoljne v svojem poklicu. Štiri sestre te tovaršije ostanejo v Pueblo de las Piedras, v Urugvajski republiki; druge so šle dalje v Buenos-Ajres po svojem poklicu, in kmalo bočejo pričeti šolo za deklice domačinskih, pa španjolskih in italijanskih deklic. Njih vodniki, kakor doma, tako tudi na tujem, so salezijanski duhovni iz Boskotove naprave. Kako srečne so katoliške hčere v tako lepem poklicu, kaže sklep omenjenega pisma: „Hvala Bogu, vse smo prav zdrave in tudi zadovoljne in vesele; še več moram Vam reči: prav posebno dobre volje smo, kor smo bile odmenjene za ta misijon... Zdaj nam ne ostaja drugzega, razen da zadostujemo tej veliki milosti, ki jo imamo od Boga, da med tolikimi, ki so to želele, smo bile mé izvoljene in poslani v te daljne dežele, da bi toliko duš otéle pred ostrimi zobmi tergajočih volkov. V ta namen se gorko priporočujemo v goreče molitve“ itd.

To naznanilo utegne maraikteró blago serce napolniti z enakimi misijonskimi željami. Prav je, naj Vas le žareče vname, kajti tudi ravno v naši deželi pri mnogoteri otročji razposajenosti je gorečih misijonarjev obojega spola močno potrebno, da se mladina na boljše oberne. Tudi ženska, kakor učiteljica, kakor pesterna, ko delavka na polji in v fabriki, kakor keršenica, gospodinja, vdova, samica, mati — imaš veliko prilike misijonsko delo opravljati. In ako boš v tem svojem misijonu zvesta, porok sem ti, da tvoje plačilo bode podobno plači unih, ki so v Aziji in Ameriki v misijonih.

Katoliški misijonarji v Patagoniji. Salesijanski misijonar č. g. Francišk Bodrato je pred nekterimi tedni marsiktere zanimive reči pisal iz južne Amerike do č. g. Bosko ta v Torin. Mesca mal. travna sta z novim general-vikarjem v Buenos-Ajres-u, mons. Espinoza m, dva duhovna odrinila in imela priti v dveh dneh po železnici do mesta Carhue, in potem jima je bilo še 15 dni popotvati do zadnjega mesta Patagonije, ki se imenuje „Patagonia“, in je ob reki Rio negre. Med potjo so kerševali otroke keršanskim staršem, ki so raztreseni po pušavah, se mudili v Carmen-u, kateri kraj so posebno rajni papež Pij IX priporočevali misijonarjem, da naj se ondi napravi misijoniše. Vse potvanje bode vzelo 4 mesece.

Blizo Patagonesa so Indijani, ki se imenujejo „Mansi“, to je, že malo pohlevni, in kupčujejo s kožami, štrucevim perjem, tabakom, in te reči zamenjavajo pri klikanih prebivalcih za pijače, sladkor in kako železno orožje. Ob večeru med Píato in Kordiljerami Čilejskimi so Indijani, imenovani „Pampa“. Le-tih en del je v sedanji vojski vjetih od Čilejcev, otroci in žene pa so razkropljeni po okrajini Buenos-ajreški, in njih zemljiša vlada prodaja, ter meni dopisnik, da v nekterih letih bode dežela Pampov obljudena z Italijani, Španjci, Nemci in Rusi, ker odbori za vseljavanje, pre-

videni s pomočki, živo išejo Evropejcev, da bi s njimi napolnili zemljo, ki so jo vzeli Pampejcem. (Če je to pravica, ali ne, tedaj tudi amerikalanski republikanarji ne prašajo?)

Dalje pravi naznanilo, da tudi tam manjka misijonarjev, ker dela je silovito veliko; niso pa tudi pomočki obilni in od vlade jim nič ni pričakovati. Katoličani pa so goreči; posebno dobro napreduje vstav Pija IX pri sv. Karolu v Buenos-Ajresu; ob nedeljah gre skoraj vse k sv. Obhajilu; dobre matere bi rade vse otroke dale v kolegijo. V italijanski cerkvi so štirje spovedniki spovedovali vso noč od velike sobote do velike nedelje, in še veliko noč do dveh popoldne. Eden pa je na veliko noč spovedal in obhajal vse bolnike v bolnišnici.

Naslednje naznanilo od 1. majnika tega leta ima že veselo novico, da z Indijani „Mansi“ so prišli v dotiko in so jeli keršanski nauk učiti; pa da bi se (v Carhué) dalo veliko dobrega storiti; le z britkostjo jih morajo zapustiti in dalje popotvati, ker so še le na polipota. Ob enem gre tudi kacih sedem tisuč vojašine topot, ki hočejo v posest vzeti Patagonijo od Carhué do Rio negro (černe reke). Bojé se pa misijonarji, da ravno ta vojska bi utegnila divjake tudi zoper misijonarje zjezo vžgati in škodovati razširjanju sv. vere.

Patagonija je naj bolj južni del amerikalanske suhe zemlje z nedoločeni mejami proti Čiléji in Buenos-Ajresu, in ne dosti znana. Gorovje Kordiljersko preprega deželo, ki ima ognjometne gore, veliko pušavo, obširne močirja, in merzlo obnebje. Patagonci so rujavci treh glavnih rodov. Popisovali so jih kdaj kot velikane, pa čez 6 čevljev malokter seže. Bog jim prižgi luč sv. vere; le če se pokristjanijo je še mogoče, da se bodo mogli branite zoper sosede ter se ohraniti.

Drobne novice. Iz Janine vé „Standart“: Turki se pripravljajo na vojsko. Velike trope baši-bozukov so zbrane v Albaniji. — „Unità“ piše: „Marija Devica Tolažnica nam je storila veliko milost. Senat (gosposka zbornica) ne bo za zdaj obravnaval postave o civilnem zakonu;... odložili so obravnavo na hladne dneve v listopadu. Toda kdo vé, kaj se utegne pripetiti še pred listopadom? Po vsaki ceni nadalje molimo in delajmo. Naj se ne jenja pospeševati nasprotnih peticij, in če bi se že res v listopadu godila obravnava, pripravljajmo se, da jih pošljemo celi voz starašinom.“... Oddali so silo tacih protestov že do zdaj, — ne mara zato so framasoni odjenjali od svojega satanskega početja. To je nauk tudi za druge. — Egiptovski namestnik kralj Ismail (Izmael) se je vsled pritiskanja evropejskih vlad prestolu odpovedal in nastopil je vlado njegov sin Tefvik (Prosper); v spremstvu je šel na grad v Kairi in v pozdrav so mu s kanoni 101krat vstrelili. Ismail se je podal v Carigrad in bo imel po 50 tisuč šterlinov pokojnine na leto, tedaj čez 700.000 gld. S tem se že dá v pokoju živeti in zapravljati; pa ubogo egiptovsko ljudstvo, ki bo plačevalo! To pa ni še vse; tudi Tefvikova brata imata dobivati po 12.000 šterl. na leto. Kako bo revež Tefvik Ismailove žulivce zadovaljeval in še ta novi znesčiček vsako leto plačeval, to naj reši, kdor vé in zna! Koliko bo s tim pridobil egiptčanski prestol, kaže neko naznanilo visoke Porte, vsled kterega je odpravljena pravica (iradé), po kateri je Kedive smel delati zveze z vladami in določevati število svoje vojašine. — Iz Sofije naznanjajo, da se je bila turška vojašina spopadla s Macedonskimi vstajniki. — Ferry, francoski minister in tlačivec Cerkev in učne svobode, se je péhal dokazovati, da tista njegova trinoška osnovana postava méri zoper klerikalizem in zoper jezuite, ne zoper katoličan-

stvo. Tako se izgovarjajo vsi farizeji! — V laški zbornici se vedno huje framasonski zborničarji med seboj češejo in „Unità“ napoveduje, da ta razpor se bo končal, kakor se je vojska med Zulovci in Angleži. Med tem pa krožijo trope hudodelnikov celó blizo Rima okrog in očitna varna straža ne zadostuje, da bi jih preganjala. V Rimu so samomori vsakdanja reč (kakor na Dunaju in po družih velikih mestih v liberalni èri). Tibera (s povodnijo) in „Campo Varano“ si delita žertve*); trije nesrečni so skušali končati se v teku 24 ur. Od kod izvira ta samomorska besnost, je znano: iz pogrešanja vere; in to se bo množilo, ako se bo množilo brezvértstvo, sklepa dopisnik iz Rima. 24. t. m. se je že v četrtič v kratkem pripetila prestrašna morija v ulici „Cavallerica“. Iz natolcljivosti o nezvestobi je 30letni Jan. Viano z revolverjem vstrelil in ubil svojo lastno 20letno ženo Margarito, in precej nato sam sebe s ravno tem orožjem. Zdivjani morivec je zapustil tri otročiče, ki so med tem strašnim hudodelstvom mirno spali. O koliko britkost bi bilo družinam prihranjenih, ako bi nam lažil-liberalizem tako neusmiljeno vere in Cerkve ne bil terl.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvala.

Eden mojih faranov, oče peterih še malih otrok, je zarad presiljenja pri nakladanju hlodov nanagloma tako hudo zbolel, da so ga mogli domú peljati. Zdravnik, ki je bil poklican, je previdil veliko nevarnost, in zato opomnil bolnika, naj se dá hitro previditi. Ker sem se tudi jaz o tisti priliki prepričal, da bo bolnik zarad notranjega silnega vnetja in bolečin težko ozdravel, in ker se mi je družinica toliko smilila, sem sklenil za bolnika devetdnevnico v čast in slavo N. lj. G. opraviti, da bi mu ona, ako je Božja volja, ljubo zdravje od Boga sprosila, ter sem ob enem obljubil, da hočem, ako ozdravi, to v „Zg. Danici“ v čast in slavo N. lj. G. razglasiti. Že tretji dan devetdnevnice se mu je jelo boljšati, in zdaj po opravljeni devetdnevnici je skoraj popolnoma zdrav; zato po storjeni svoji obljubi to razglasim v čast in slavo N. lj. G.!

V Mekinah, 28. rožnika 1879. J. E., župnik.

Prošnje.

Nekdo v neki hudi zadregi posebno goreče prosi bratovske molitve in priprošnje N. lj. G. presv. Serca in duš v vicah, da bi bil rešen težave. — Sestra priporočuje svojega grozno hudobnega in terdovratnega brata, da bi se spreobrnil in ne pogubil svoje duše; posebej tudi, da bi ga Bog kake nove hudobije v njegovi divjosti obvaroval. — Neka bolna, da bi se ozdravila, če je Božja volja. — Prosim, serčno molite za več hudobnih in terdovratnih mladenčev; med njimi je nekdo, ki se za velikonočno spoved nič ne zmeni. — Žena priporočuje v molitev napačnega moža in otroka, kteremu on potuho daje, da bi se on spreobrnil in otrok hudega obvaroval. — Velik grešnik, ki je storil že silo pohujšanja, bodi posebno živo priporočen za čeznavadno milost, da bi se spreobrnil po bratovski molitvi. — Hči priporoča v bratovsko molitev N. lj. G. svojega v pregrehab zapopadenega očeta, ki nima prave ljubezni do svojih otrok ne do njih matere, svoje žene. — Stričinja goreče priporoča svojega nevernega strica, ki več k sv. maši ne hodi in skoraj očitno zaničuje naj svetjše verske resnice. Usliá. se razgl.

* Nekteri Slovencev so to gerdo besedo jeli rabiti celó v molitvenih bukvah, v sv. maši itd. Ali se vam meša?

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec mali serpan 1879.

I. Glavni nameni: Spreobrnjenje tistih, kateri so morebiti tudi v svetem letu terdovratni ostali.

II. Posebni nameni:

8. mal. serpana. Sv. Elizabeta, kraljica vdova, je po smerti svojega moža Dionizija, kralja Portugalskega, pristopila v 3. red sv. Frančiška, † l. 1336. Priporoč.: Več mladenčev in sploh šolska mladina za čedno obnašanje na počitnicah. Zahvala za srečno volitev. Cerkev na Slovenskem.

9. Sv. Veronika Julijanka, iz ženskega kapucinskega reda v Umbriji, † l. 1727. Priporoč.: Devišk stan. Cerkev na Laškem. Obvarovanje pred sušo in pred hudo uro.

10. Sedem bratov, sinov sv. Felicite, ki so bili na razne načine mučeni okoli l. 160. Priporoč.: Stanovitnost otrok in pa odraslih v veri in lepem življenji. Cerkev na Ogerskem. Zatrenej sovraštva med brati.

11. Sv. Pij I, Oglejic, papež in mučenec l. 167. Priporoč.: Rešenje papeža in Rima. Cerkev na Laškem. Zmaga pravice.

12. Ss. Mohor in Fortunat, pomočnika Ljubljanske škofije in Goriške nadškofije, mučenca pod cesarjem Neronom. Priporoč.: Odprava brezvértstva. Cerkev na Slovenskem. Duše v vicah.

13. Šesta nedelja po Bink. Evang.: Nasitenje 9000 ljudi s sedmerimi krubi in malo ribami. Sv. Justina 14letna mučenica v Terstu l. 286. Priporoč.: Dobra letina. Cerkev na Ruskem. Hvaležnost za dobrote. Kteri so v nevarnosti smertnega greha, zlasti ženska mladost.

Mesec predrage Jezusove Kervi.

Pij IX so podelili 300 dni odpustkov za vsak dan mesca malega serpana slehernemu, kdor v kaki cerkvi nekoliko časa časti presv. Kri, saj obžalovanje obudi; enkrat v mescu pa popolnoma odpustek tistemu, ki celi mesec to opravlja, ss. sakramente prejme in v namen sv. Očeta moli. (Pij IX, 4. rožn. 1850.)

Molitve za odpustke v tem mescu. 1. *Kratka molitvica.* „Večni Oče, darujem Ti predrago Kri Jezusa Kristusa v zadostenje za moje grehe in za potrebe sv. Cerkve.“ (100 dni odpustkov.)

2. *Vsakdanji klici in prošnje.* O Oče, o Sin, o sv. Dub! O naj svetejši Trojica! O Jezus! O Marija! Blaženi angeli in vsi Svetniki in Svetnice v raji — pridobite mi milosti, katerih po predragi Kervi Jezusa Kristusa prosim:

- Vedno spolnovati voljo Božjo.
- Vedno z Bogom sklenjen ostati.
- Na nič drugoga ne misliti kakor na Boga.
- Boga samega ljubiti.
- Vse za Boga delati.
- Le samo Božje časti iskati.
- Svet postati samo zavoljo Boga.
- Svoj nič prav spoznavati.
- Vedno bolj voljo Božjo spoznavati.
- (Prosi še ene posebne milosti po svojih potrebah).

O preblazena Devica Marija, daruj večnemu Očetu predrago Kri Jezusa Kristusa za mojo dušo, za uboge duše v vicah, za potrebe sv. Cerkve, za spreobrnjenje grešnikov, in za vesoljni svet!

(Potem še 3 „Čast bodi Bogu“ — na čast presv. Kervi — 1 „Češena Marija“ — na čast žalostni Materi

Božji, in 1 „Gospod daj jim večni mir!“ — za uboge duše v vicah.)

Za to je vsaki pot 300 dni odpustkov, in ako vsak dan en mesec dolgo opraviš, popolnoma odpustek z navadnimi pogoji. (Leon XII, 3. sušca 1827.)

Listek za raznoterosti.

Ceciljansko društvo ima v četrtek, 7. vel. serp. svoj občni zbor. Ob osmih bo slovesna sv. maša v stolni cerkvi; ob desetih zborovanje v škofiji; ob štirih popoldne obiskanje sv. Rešnjega Telesa v stolnici s petjem; ob petih učnodjansk poduk o koralnem petji v Alojznici.

Voljenca vel. posestva v državni zbor sta gg.: Jož. bar. Žvegelj, sekcijaki načelnik, in Beno bar. Taufferer (imata po 60 glasov), sicer kandidata naprotne stranke, pa vendar bolj smérna. Izmed 112 volilcev je bilo pričujočih 94. Minister Horst in knez Vindišgrac sta dobila po 33 glasov.

Volitve. Na Goriškem je voljen gosp. Vinkler, ki ga hvalijo da je pošten katoličan in narodnjak; — v Istri pa narodnjak dr. Vitezič.

Na Štajarskem so enako smagali narodni kandidati gg.: Gödel v Mariboru, dr. Vošnjak v Celji, in v Ptujju g. Herman.

Triletan pobič v ječi. „Paese“ v Palermi pripoveduje to-le dogodbo nove ère. Policijska gosposka v San-Mauro je pred nekterimi dnevi iskala nekacega moža po imenu Gulino, ki se je skrival. Praša pa njegovega komaj triletnega sinčka, če je vidil zdaj v kratkem svojega očeta kje v hiši. Pobič je odgovoril, da ne; sa to terdovratnost je bil posvarjen. To ne dosti: čez nekaj dni se ponavlja vprašanje; pobič vedno pri tem ostane, da ne. Zato so ga vlekli v ječo in revežek je moral prenočevati v zapornici v Castelbuono v družbi svoje stare matere, ktera ga je morala varovati. — Ali ni to

slata svoboda nove dobe, ktero je ta sirotek moral okusiti?

Zoper civilni zakon, ki ga hočejo laški framasoni ustanoviti, je pričela protestirati tudi laška mladina. Tako n. pr. mladenška družba sv. Ambroža v Milanu, ktera taki nezakon imenuje „novo znamenje družbinskega razdjanja“ in vabijo katoličane, naj zlasti ta mesec molijo k najsv. Jezusovemu Sercu, da bi ta brezbožna postava ne bila poterjena.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Provizorja sta postala čč. gg.: Vinko Plaskan v Zibiki in Andrej Podbosnik na Prihovi. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Fr. Zdolšek za I. v Slov. Bistrico; Juri Vtičar za II. v Reichenburg; Jože Muha v Marenberg; Lovrenc Kramberger za II. v Šmarje, in Fr. Nendl v Videm. — Umerl je č. g. Janez Arlič, župnik na Prihovi. R. i. p. — Župnija Matere Božje na Prihovi je do 30. mal. serp. t. l. raspisana.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Notranji gorici Brezovške fare: A. R. 70 kr. — Neka bolna 30 kr. — Neimenovana 50 kr.

Za sv. Očeta: Po č. g. Jak. Dolencu 4 gl. — Iz Sežane farani s čast. g. župnikom J. Komanom 1 ces. cekin in 27 gl. a. v. nekaj za sv. leto in nekaj družih darov. — Kot poravnava v neki zapuščini 12 gl. 43 sld. sv. Očetu Leonu XIII.

Za afrikanski misijon: Neim. 3 gl. — Semič 1 gl. *Za altar sv. Jožefa na Reki:* Preč. gosp. dek. J. Križaj 2 gl. — Čast. g. Jož. Lomberger 2 gl. — Gosp. prof. M. Lazar 2 gl.

Za katoličanstvo in katoličane v Bosni: Neimenovana 50 kr.

Za sv. Detinstvo: N. N. 10 gl.

Vabilo k naročevanju na „Zgodnjo Danico“ za 2. polovico leta 1879.

Hvaljen bodi Jezus Kristus! V tem Imenu izrekuje „Danica“ serčno zahvalo vsem naročnikom in sodelavcem, in v tem Imenu priljudno vabi k daljnemu naročevanju in sodelu. Kdor koli ima občutek za višje namene in potrebe, dandanes bres cerkvenega lista ne more lahko biti; komur pa se ta občutek pogreša, temu je cerkven časnik še toliko bolj potreben, da mu zopet posveti rešilna zvezda na višavi, ki mu je ugasnila. „Zgodnja Danica“ zraven sploh koristnih podukov iše, ako smemo tako reči, občinstvo zlasti tudi k „času primernemu djanskemu delu keršanstva“ spodbudovati — zlasti v stalnem oddelku „Cvet in sad zveste molitve“, kakor tudi s pogostimi spisi v prid dušam v vicah itd.

Naj tedaj družinski očetje in matere privoščijo svojim družinam to tedensko berilo, gostilniki svojim gostom, društveni odborniki svojim čitateljem. Kaže, da se časi na bolje obračajo, milost sv. leta je mnoge rešila iz brezna, mnoge poterdila: Gospod naj obrani, kar je sejal, mi vsi smo dolžni v ta namen delati, in tudi naš cerkveni list naj pri vernih Slovincih k temu po svojih malih zmožnostih pripomore.

„Zgodnja Danica“ stane:

Za pol leta po pošti 2 gld. 40 kr., — v tiskarni prejmana 2 gld.
„četert “ “ “ 1 gld. 30 kr., — “ “ “ 1 gld.

Ako kdo dá vmes med obrokom napis prenarediti, naj ob enem pošlje 15 kr. Naročnina se naj ložej pošilja po poštnih nakaznicah s napisom: „Naj prejme Založništvo Zgodnje Danice v Ljubljani (v tiskarni Blaznikovih naslednikov).“

V Ljubljani, 25. rožnika 1879.

Vredništvo in založništvo.